

KOSOVO SPECIALIST CHAMBERS
DHOMAT E SPECIALIZUARA TË KOSOVËS
SPECIJALIZOVANA VEĆA KOSOVA

Predmet: KSC-BC-2020-07

Rešava: Panel veća Apelacionog suda
sudija Mišel Pikar
sudija Kai Ambos
sudija Nina Jergensen

Sekretar: Fidelma Donlon

Datum: 9. februar 2021.

Jezik: engleski

Stepen tajnosti: javno

Odluka po žalbi Nasima Haradinaja na odluku o preispitivanju pritvora

Specijalizovano tužilaštvo:

Džek Smit

Odbrana Nasima Haradinaja:

Tobi Kadman

Karl Bakli

PANEL VEĆA APELACIONOG SUDA Specijalizovanih veća Kosova (u daljem tekstu: panel Apelacionog suda ili panel, odnosno Specijalizovana veća Kosova)¹ postupajući na osnovu člana 33(1)(c) Zakona o Specijalizovanim većima i Specijalizovanom tužilaštvu (u daljem tekstu: Zakon) i pravila 169 Pravilnika o postupku i dokazima (u daljem tekstu: Pravilnik), rešava interlokutornu žalbu, koju je Nasim Haradinaj uložio 5. januara 2021² na odluku o pritvoru pre početka suđenja kojom se osporava, *inter alia*, Odluka o preispitivanju pritvora Nasima Haradinaja (u daljem tekstu: pobijana odluka).³ Specijalizovano tužilaštvo (u daljem tekstu: tužilaštvo) je 15. januara 2021. odgovorilo da žalbu treba odbaciti po kratkom postupku, ali je ipak iznelo argumente o pitanjima koja je Haradinaj pokrenuo u slučaju da panel Apelacionog suda odluči da razmotri meritum žalbe.⁴ Haradinaj je svoj odgovor podneo 20. januara 2021.⁵

I. TOK POSTUPKA

1. Dana 25. septembra 2020, Haradinaj je uhapšen na Kosovu na osnovu naloga o hapšenju koji je izdao sudija pojedinac.⁶ Dana 26. septembra 2020. doveden je u pritvorski objekat Specijalizovanih veća u Hagu.⁷

¹ F00002, Odluka o raspoređivanju sudija u panel Apelacionog suda, 6. januar 2021.

² F00001, Interlokutorna žalba na odluku o pritvoru pre suđenja u ime Nasima Haradinaja, 5. januar 2021. (u daljem tekstu: žalba).

³ F00094, Odluka o preispitivanju pritvora Nasima Haradinaja, 24. decembar 2020.

⁴ F00003, Odgovor tužilaštva na žalbu odbrane u vezi s preispitivanjem pritvora Nasima Haradinaja, 15. januar 2021. (u daljem tekstu: odgovor).

⁵ F00004, Replika odbrane na odgovor specijalizovanog tužioca na žalbu na odluku o pritvoru pre suđenja u ime Nasima Haradinaja, 20. januar 2020. (u daljem tekstu: replika).

⁶ F00016, Obaveštenje o hapšenju prema pravilu 55(4), 25. septembar 2020. (strogo poverljivo i *ex parte*, stepen tajnosti promenjen u „javno“ 15. oktobra 2020); F00012/A03/COR/RED, Javna redigovana verzija ispravljene verzije naloga za hapšenje Nasima Haradinaja, 26. septembar 2020. (prvobitna verzija zavedena je 24. septembra 2020). Vidi takođe F00012, Odluka po zahtevu za izdavanje nalogâ za hapšenje i nalogâ za dovođenje, 24. septembar 2020. (strogo poverljivo i *ex parte*, stepen tajnosti promenjen u „javno“ 9. oktobra 2020) (u daljem tekstu: odluka o nalogima za hapšenje od 24. septembar 2020).

⁷ F00020, Obaveštenje o prijemu Nasima Haradinaja u pritvorski objekat Specijalizovanih veća, 26. septembar 2020. (strogo poverljivo i *ex parte*, stepen tajnosti promenjen u „javno“ 15. oktobra 2020).

2. Dana 29. septembra 2020, Haradinaj je prvi put pristupio sudu pred sudijom pojedincem.⁸ Istog dana, podneo je zahtev da neodložno bude oslobođen iz pritvora.⁹ Dana 27. oktobra 2020, sudija pojedinac doneo je odluku kojom se taj zahtev odbija.¹⁰
3. Dana 29. oktobra 2020, predsednik je odredio sudiju za prethodni postupak za ovaj predmet.¹¹
4. Dana 30. oktobra 2020, tužilaštvo je podnelo na potvrđivanje strogo poverljivo i *ex parte* optužnicu protiv saoptuženika Gucatija i Haradinaja.¹²
5. Dana 9. decembra 2020, sudija za prethodni postupak izdao je nalog da strane u postupku do 18. decembra 2020. podnesu izjašnjenja u vezi s preispitivanjem Gucatijevog i Haradinajevog pritvora u skladu sa članom 41(10) Zakona i pravilom 57(2) Pravilnika.¹³
6. Dana 11. decembra 2020, sudija za prethodni postupak delimično je potvrdio optužnicu i naložio tužilaštvu da podnese revidiranu verziju te delom potvrđene optužnice.¹⁴ Dana 14. decembra 2020, tužilaštvo je podnelo optužnicu.¹⁵

⁸ Vidi, na primer, transkript zasedanja od 29. septembra 2020.

⁹ F00030, Prvo pristupanje sudu, preliminarni podnesak sa zahtevom za odbacivanje optužbi i predlog za neodložno puštanje na slobodu, 29. septembar 2020. (u daljem tekstu: Haradinajev podnesak od 29. septembra 2020).

¹⁰ F00058, Odluka po zahtevu Nasima Haradinaja za hitno puštanje na slobodu, 27 oktobar 2020.

¹¹ F00061, Odluka o određivanju sudije za prethodni postupak, 29. oktobar 2020. Pre te odluke, predsednik je istog sudiju odredio za sudiju pojedinca; vidi F00003, Odluka o određivanju sudije pojedinca shodno članu 33(2) Zakona, 29. maj 2018.

¹² F00063, Zahtev za potvrđivanje optužnice i prateći zahtevi, 30. oktobar 2020, strogo poverljivo i *ex parte*, sa prilogima 1 i 2, strogo poverljivo i *ex parte*.

¹³ F00073, Nalog za dostavljanje izjašnjenja o preispitivanju pritvora, 9. decembar 2020. (u daljem tekstu: nalog za izjašnjenja od 9. decembra 2020).

¹⁴ F00074/RED, Javna redigovana verzija odluke o potvrđivanju optužnice, 11. decembar 2020.

¹⁵ F00075, Podnesak sa potvrđenom optužnicom, 14. decembar 2020. (strogo poverljivo, stepen tajnosti promenjen u „javno“ 14. decembra 2020), sa prilogom 1 (strogo poverljivo) (u daljem tekstu: optužnica), i prilog 2 (strogo poverljivo, stepen tajnosti promenjen u „javno“ 14. decembra 2020) (u daljem tekstu: javna redigovana optužnica). Vidi takođe javnu redigovanu optužnicu, stav 48.

7. Dana 18. decembra 2020, Tobi Kedman je imenovan za Haradinajevog novog branioca umesto Bastijana Martensa.¹⁶ Istog dana održano je prvo pristupanje sudu pred sudijom za prethodni postupak,¹⁷ i strane u postupku su podnele pismena izjašnjenja o produženju Haradinajevog pritvora.¹⁸

8. Dana 24. decembra 2020, sudija za prethodni postupak izdao je pobijanu odluku u kojoj nalaže da se Haradinaju produži pritvor, odbija Haradinajev zahtev za produženje roka za podnošenje izjašnjenja o pritvoru, i odbija njegov zahtev da se o tom pitanju održi usmena rasprava.¹⁹

9. U žalbi, Haradinaj tvrdi da je došlo do kršenja nekoliko odredbi Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: Evropska konvencija).²⁰ Haradinaj dalje tvrdi da pobijana odluka počiva na pogrešnom tumačenju merodavnog prava i/ili da je tako nepravična ili neosnovana da predstavlja zloupotrebu diskrecionog prava.²¹ Uprkos toj uvodnoj tvrdnji, Haradinaj kasnije u svom izjašnjenju ne navodi tačno koje su to greške u primeni prava ili zloupotrebe diskrecionog prava.

10. Na osnovu tvrdnji o kršenju Evropske konvencije koje u svom podnesku navodi odbrana, panel Apelacionog suda smatra da su osnovni razlozi za žalbu

¹⁶ F00086, Obaveštenje o imenovanju branioca Nasima Haradinaja, 18. decembar 2020. Dana 21. decembra 2020, odobreno je da Karl Bakli bude Haradinajev kobračilac. Vidi F00092, Obaveštenje o odobravanju izbora kobračilca Nasima Haradinaja, 23. decembar 2020, stav 10. Pre toga, Haradinaja su zastupali Bastijan Martens i kobračilac Hendrik Sitema. Vidi Obaveštenje o prijemu, stav 3; F00071, Obaveštenje o imenovanju branioca Nasima Haradinaja, 2. decembar 2020; F00082, Obaveštenje o odobravanju izbora kobračilca Nasima Haradinaja, 17. decembar 2020; F00083, Odluka kojom se odobrava zahtev za povlačenje branioca, 18. decembar 2020; F00092/A01, Prilog 1 uz Obaveštenje o odobravanju izbora kobračilca Nasima Haradinaja, 23. decembar 2020. (poverljivo).

¹⁷ Vidi transkript zasedanja od 18. decembra 2020, str. 47-67 (u daljem tekstu: sednica povodom prvog pristupanja sudu).

¹⁸ F00090/COR, Ispravljeno izjašnjenje o preispitivanju pritvora do 27. decembra 2020, 21. decembar 2020. (originalna verzija zavedena 18. decembra 2020) (u daljem tekstu: Haradinajevo izjašnjenje od 18. decembra 2020); F00088, Objedinjeno izjašnjenje tužioca o preispitivanju pritvora, 18. decembar 2020. (u daljem tekstu: izjašnjenje tužilaštva od 18. decembra 2020).

¹⁹ Pobijana odluka, stavovi 22-51.

²⁰ Žalba, stavovi 33-35, 44-53, 59-61, 66, 69-74, 80, 83, 89, 100-106, 108.

²¹ Žalba, stav 32.

Haradinaja sledeći: (i) njegovo inicijalno pritvaranje je protivzakonito;²² (ii) postupak preispitivanja njegovog pritvora je nepravičan;²³ i (iii) sudija nije adekvatno obrazložio pobijanu odluku²⁴ i nije pravilno ispitao da li je tužilaštvo pokazalo da je produženje pritvora opravdano.²⁵ Na kraju, Haradinaj tvrdi da je sudija za prethodni postupak “primenio pogrešan kriterijum” na pitanje njegovog zahteva za održavanje usmene rasprave.²⁶

II. KRITERIJUMI PREISPITIVANJA

11. Panel Apelacionog suda je u jednoj prethodnoj odluci rešio da kriterijum za preispitivanje koji, shodno članu 46(1) Zakona, važi za žalbe na presude primeni *mutatis mutandis* i na interlokutorne žalbe.²⁷ Član 46(1) Zakona određuje sledeće osnove za podnošenje žalbi na presude:

- (i) greška u primeni prava koja presudu čini nevažećom;
- (ii) greška u utvrđivanju činjeničnog stanja koja je dovela do sudske greške; ili
- (iii) [greška u odmeravanju kazne].

12. O pitanju pravnih grešaka, Zakon predviđa sledeće:

Kada panel Apelacionog suda utvrdi da je pretresni panel načinio pravnu grešku u donošenju presude usled primene pogrešnog pravnog standarda, panel Apelacionog suda navodi ispravan pravni standard i primenjuje ga na dokaze sadržane u sudskom spisu da bi utvrdio da li treba da potvrdi, donese ili ukine nalaz o krivici po žalbi. S druge strane, ako je pretresni panel dostupan i mogao bi to pitanje da reši na efikasniji način, panel Apelacionog suda može

²² Žalba, stavovi 33(a), 34-52.

²³ Žalba, stavovi 33(b)-(c), 60-79.

²⁴ Žalba, stavovi 33(d), 80-89.

²⁵ Žalba, stavovi 33(e), 53-59, 90-93.

²⁶ Žalba, stavovi 33(f), 94-106, 109.

²⁷ F00005, Odluka po žalbi Hisnija Gucatija o pitanjima u vezi sa hapšenjem i pritvorom, 9. decembar 2020. (u daljem tekstu: odluka po Gucatijevoj žalbi), stavovi 4-13.

predmet da vrati pretresnom panelu na ponovno razmatranje nalaza i dokaza na osnovu ispravnog pravnog standarda.²⁸

13. U pogledu činjeničnih grešaka, Zakon predviđa sledeće:

Prilikom razmatranja činjeničnih nalaza pretresnog panela, panel Apelacionog suda samo zamenjuje nalaze pretresnog panela svojim nalazima ako nijedan razuman procenitelj činjenica ne bi mogao da prihvati dokaze na koje se pretresni panel oslanjao ili ako je ocena dokaza potpuno pogrešna.²⁹

14. Ako je osporavana odluka diskrecionog karaktera, strana u postupku mora da pokaže da je nižestepeni panel napravio uočljivu grešku i da je ta odluka: (i) zasnovana na pogrešnom tumačenju merodavnog prava; (ii) zasnovana na očigledno netačno utvrđenim činjenicama; ili (iii) toliko nepravedna ili neosnovana da predstavlja zloupotrebu diskrecionog prava nižestepenog panela.³⁰ Panel Apelacionog suda takođe razmatra da li je nižestepeni panel prilikom donošenja svoje odluke uvažio spoljašnje ili irelevantne faktore ili nije dovoljno, ili uopšte, uvažio relevantne faktore.³¹

III. DISKUSIJA

A. DOPUŠTENOST OSPORAVANJA INICIJALNE ODLUKE O PRITVARANJU

15. Član 41(10) Zakona i pravilo 57(2) Pravilnika nalažu da sudija/panel preispituje odluku o pritvoru pre suđenja po isteku dva meseca od prethodne odluke o pritvoru ili na zahtev optuženog ili tužilaštva, ili *proprio motu*, ako dođe do promene okolnosti od prethodnog preispitivanja. Svrha redovnog preispitivanja jeste da se utvrdi da li još uvek postoje razlozi za pritvor pre suđenja. Navedene odredbe imaju za cilj da spreče nepotrebno produženje pritvora pre suđenja. U tom smislu, dodatnu zaštitu pruža član 45(2) Zakona, koji predviđa da pravo na interlokutorne žalbe obuhvata i

²⁸ Član 46(4) Zakona.

²⁹ Član 46(5) Zakona.

³⁰ Odluka po Gucatijevoj žalbi, stav 14.

³¹ *Ibid.*

odluke i naloge koji se odnose na pritvor pre suđenja.³² Član 41(10) Zakona dodatno potvrđuje da strane u postupku žalbu na odluku o pritvoru pre suđenja mogu uložiti panelu Apelacionog suda .

16. Panel Apelacionog suda primećuje da je žalbeno preispitivanje strogo ograničeno na pobijanu odluku, osim ako podnosilac žalbe ne pokaže da su ključna pitanja relevantna za preispitivanje njegovog pritvora bila pravilno predočena u prvostepenom postupku, ali da ih je sudija za prethodni postupak zanemario, čime je prekršio svoju obavezu da donese obrazloženu odluku. Preispitivanje u redovnim vremenskim intervalima ne može se iskoristiti kao osnov za uvođenje novih argumenata koji su van okvira pobijane odluke koju razmatra panel Apelacionog suda. Takvi argumenti su nedopušteni.

17. Haradinaj osporava zakonitost svog inicijalnog pritvaranja i tvrdi da je usled nepostojanja obrazloženja o tom pitanju u pobijanoj odluci prekršen član 5(4) Evropske konvencije³³. On dalje tvrdi da je povređeno njegovo pravo da se bez odlaganja izvede pred sudiju i da se automatski preispita osnovanost pritvora, što je u suprotnosti s članom 5(3) Evropske konvencije.³⁴

18. Konkretno, Haradinaj se poziva na pravilo 52(2) Pravilnika koje predviđa da će lice uhapšeno na osnovu ovog pravila biti izvedeno pred panel u roku od 48 sati od hapšenja.³⁵ Podsećajući da je u pritvoru Specijalizovanih veća od 26. septembra 2020, on tvrdi da je trebalo da stupi pred sudiju najkasnije do 28. septembra 2020. i da je

³² Vidi takođe pravilo 170(1) Pravilnika, koje predviđa da ako ima pravo na redovnu žalbu, podnosilac žalbe može da je izjavi u roku od deset dana od donošenja *pobijane odluke* (kurziv dodat).

³³ Žalba, stavovi 33(a) i (d), 34-52, 56-59, 82-84, 108. Haradinaj tvrdi da je pobijana odluka neobrazložena čime su prekršeni članovi 5(4) i 6(1) Evropske konvencije. Žalba, stavovi 82-83. U replici, Haradinaj iznosi da je žalba propisno podnesena i da pitanja koja se odnose na njegov inicijalni pritvor utiču na celokupan postupak i nisu ograničena na neku pojedinačnu radnju ili odluku. Replika, stav 5. Vidi takođe repliku, stavovi 6-16.

³⁴ Žalba, stavovi 34, 44-52.

³⁵ Žalba, stavovi 36-48.

odluku o osnovanosti njegovog pritvora trebalo doneti u istom vremenskom okviru.³⁶ Međutim, on je, kako tvrdi, pred sudiju izveden tek 29. septembra 2020. prilikom prvog pristupanja sudu, a odluka o pritvoru nije izdata pre naloga od 27. oktobra 2020.³⁷

19. U svom odgovoru, tužilaštvo kaže da je Haradinajev pritvor zakonit, da njegova prava nisu ni u čemu narušena i da, u svakom slučaju, Haradinaj nije naveo niti jednu grešku zbog koje bi bilo potrebno da panel interveniše.³⁸ Tužilaštvo navodi da se prva odluka o Haradinajevom pritvoru nalazi u Odluci po zahtevu za izdavanje nalogâ za hapšenje od 24. septembra 2020.³⁹

20. Tužilaštvo ističe da je od trenutka hapšenja Haradinaja do njegovog prvog pristupanja sudu pred sudijom pojedincem prošlo manje od četiri dana.⁴⁰ Tužilaštvo dalje iznosi da Haradinaj nije bio uhapšen po pravilu 52(2) Pravilnika koje reguliše hapšenja po nalogu tužilaštva, već po pravilu 53 Pravilnika koje reguliše hapšenja po nalogu Specijalizovanih veća.⁴¹

21. U svojoj replici, Haradinaj prihvata argument tužilaštva da je njegovo hapšenje bilo u skladu s pravilom 53 Pravilnika. On osporava ostale argumente tužilaštva i ponavlja da su u postupku određivanja inicijalnog pritvora povređene odredbe člana 5(3) Evropske konvencije.⁴²

22. S obzirom da se predmetna žalba odnosi na pobijanu odluku, koja se bavi *produženjem* Haradinajevog pritvora, pitanje zakonitosti *inicijalnog* pritvora, kao i tvrdnje da je povređeno njegovo pravo na neodložni pristup sudskim organima i na

³⁶ Žalba, stavovi 37-38.

³⁷ Žalba, stavovi 39, 43-47.

³⁸ Odgovor, stavovi 25-33.

³⁹ Odgovor, stav 32.

⁴⁰ Odgovor, stav 30.

⁴¹ Odgovor, stavovi 26-29.

⁴² Replika, stavovi 6-16.

razmatranje osnovanosti pritvora od strane tih organa, ne mogu se iznositi pred ovim panelom.

23. Pored toga, Haradinajeva tvrdnja da je u svom izjašnjenju izneo "detajne argumente" o zakonitosti njegovog inicijalnog pritvaranja ali da u pobijanoj odluci o tome nije bilo reči,⁴³ nije tačna. Haradinaj nije osporio zakonitost hapšenja i inicijalnog pritvora niti je ranije pokretao pitanje nepotrebnog odlaganja pred sudijom pojedincem ili sudijom za prethodni postupak, koji shodno tome ta pitanja nisu ni razmatrali.⁴⁴ Stoga Haradinaj ne može da tvrdi da u pobijanoj odluci nisu razmatrana ta pitanja.

24. U Haradinajevom izjašnjenju od 18. decembra 2020, se jednostavno spominju "okolnosti hapšenja, dovođenja i pritvora g. Haradinaja, koliko je vremena prošlo do njegovog stupanja pred sudiju".⁴⁵ U prilog svom zahtevu za održavanje usmene rasprave, on zatim tvrdi da mu je neophodan pristup istražnim spisima da bi mogao da ospori zakonitost pritvora, i da je sudija dužan da zaštiti pravo lica da neodložno stupi pred sudiju.⁴⁶

25. Te tvrdnje nisu adekvatno razrađene niti argumentovane te se ne može kazati da su na odgovarajući način predložene sudiji za prethodni postupak kako bi ih on razmotrio. U skladu s tim, panel konstatuje da Haradinaj nije ispunio uslove potrebne

⁴³ Žalba, stavovi 56-59.

⁴⁴ Panel napominje da je prilikom prvog pristupanja sudu, Haradinaj izričito upitan da li želi da pokrene ijedno pitanje vezano za njegovo hapšenje, dovođenje ili pritvor. Haradinaj je odgovorio: "Ne, sve je urađeno u skladu sa izdatim nalogima. Ponašali su se učtivo. Ja, naravno, ne prihvatam hapšenje i dovođenje". Vidi transkript zasedanja od 29. septembra 2020, str. 16. Pored toga, u podnesku koji je Haradinaj podneo istog dana, 29. septembra 2020, upućuje se i na činjenicu da je Haradinaj "uhapšen na ulici i odmah doveden u Hag". Vidi Haradinajev podnesak od 29. septembra 2020, str. 2.

⁴⁵ Vidi Haradinajevo izjašnjenje od 18. decembra 2020, stav 3. Vidi takođe Haradinajevo izjašnjenje od 18. decembra 2020, stav 18, gde Haradinaj jasno kaže da će se izjasniti o sledeće tri tačke: zahtev za produžetak roka za podnošenje izjašnjenja o pritvoru; optuženi može na odgovarajući način biti pušten na slobodu sa ili bez uslova; i preispitivanje pritvora u svakom slučaju treba rešavati na usmenoj raspravi.

⁴⁶ Izjašnjenje Haradinaja od 18. decembra 2020, stavovi 49, 53.

za razmatranje merituma njegove žalbe u delu koji se odnosi na inicijalno određivanje pritvora.⁴⁷

26. Podsećajući da je žalbeno preispitivanje strogo ograničeno na predmet pobijane odluke, panel smatra da zakonska ograničenja njegovih funkcija nalažu da se odbace Haradinajevе primedbe na određivanje inicijalnog pritvora, što ne sprečava odbranu da pred nadležnim nižestepenim panelom pokrene pitanje osnovanosti Haradinajevog pritvora.

27. Kao što je ispravno ukazao sudija za prethodni postupak, Haradinaja ništa ne sprečava da osnov za određivanje pritvora ospori po članu 41(2) i (10) Zakona i pravilima 56(3) i 57(2) Pravilnika.⁴⁸ Dalje, panel podseća na svoj raniji zaključak da osporavanje zakonitosti hapšenja spada u širu kategoriju podnesaka o osporavanju pritvora pre suđenja, za koje je članom 45(2) Zakona predviđeno redovno pravo na žalbu.⁴⁹

B. OSTALE TAČKE HARADINAJEVE ŽALBE

28. Da bi panel Apelacionog suda mogao da oceni žalbenu argumentaciju strane u postupku, od nje se očekuje da svoje argumente iznese jasno, logično i iscrpno. Pored toga, panel može bez obrazloženja da odbaci izjašnjenja kao neosnovana ako su izjašnjenja strane u postupku “neodređena, protivrečna ili imaju druge formalne i očigledne nedostatke”.⁵⁰ Panel podseća da je “podnosilac žalbe dužan ne samo da

⁴⁷ Ovdе se upućuje na žalbu, stav 33(a) i (d), delimično.

⁴⁸ Vidi, na primer, pobijanu odluku, stavovi 25, 49.

⁴⁹ Odluka po Gucatiјеvoj žalbi, stav 17.

⁵⁰ MKSJ, *Tužilac protiv Krajišnika*, IT-00-39-A, presuda, 17. mart 2009. (u daljem tekstu: drugostepena presuda u predmetu *Krajišnik*), stav 16; MKSJ, *Tužilac protiv Martića*, IT-95-11-A, presuda, 8. oktobar 2008, stav 14; MKSJ, *Tužilac protiv Strugara*, IT-01-42-A, presuda, 17. juli 2008, stav 16; MKSJ, *Tužilac protiv Orića*, IT-03-68-A, presuda, 3. juli 2008, stavovi 13-14.

navede grešku, već i da dovoljno precizno navede kako ta greška bitno utiče na pobijanu odluku”.⁵¹

29. Primenom ovih osnovnih načela, panel je prilikom razmatranja predmeta zaključio da sledeće argumente treba odbaciti po kratkom postupku: (i) argumente koji nisu relevantni za pobijanu odluku ili argumente koji se prvi put iznose u žalbi; (ii) argumente u kojima se ne navode osporavane konstatacije ili se pogrešno prikazuju konstatacije; i (iii) puke tvrdnje koje nisu potkrepljene dokazima, nerazrađene tvrdnje ili propust da se označi greška u pobijanoj odluci.⁵² Ovaj zaključak je posebno važan u kontekstu redovnog, i stoga čestog, preispitivanja pritvora. Funkcije panela se ne mogu delotvorno i racionalno vršiti bez usredsređenih, jasno izloženih i obrazloženih izjašnjenja strana u postupku.⁵³ Shodno tome, panel će u diskusiji navesti koje Haradinajeve argumente odbija po kratkom postupku.

1. Žalbene tačke koje se tiču pravičnosti postupka

30. Haradinaj osporava postupak koji je sudija za prethodni postupak primenio kada je zatražio izjašnjenja od strana u postupku pre donošenja pobijane odluke.⁵⁴ Optuženi smatra da postupak nije bio pravičan, te da predstavlja kršenje Evropske konvencije pošto mu nije data prilika da razmotri izjašnjenje tužilaštva od 18. decembra 2020. pre nego što je podneo svoje izjašnjenje.⁵⁵ Zatim mu je uskraćena mogućnost da podnese odgovor na izjašnjenje tužilaštva o tom pitanju.⁵⁶

⁵¹ MKS, *Prosecutor v. Bemba*, MKS-01/05-01/08-1019, Judgment on the appeal of Mr Jean-Pierre Bemba Gombo against the decision of Trial Chamber III of 28 July 2010 entitled “Decision on the review of the detention of Mr Jean-Pierre Bemba Gombo pursuant to Rule 118(2) of the Rules of Procedure and Evidence”, 19. novembar 2010, stav 69.

⁵² Vidi, na primer, MKSJ, *Tužilac protiv Haradinaja i dr.*, IT-04-84-A, presuda, 19. juli 2010. (u daljem tekstu: drugostepena presuda u predmetu *Haradinaj i dr.*), stavovi 13, 112; drugostepena presuda u predmetu *Krajišnik*, stavovi 16-27; MKSJ, *Tužilac protiv Brđanina*, IT-99-36-A, presuda, 3. april 2007, stavovi 18-31.

⁵³ Vidi, na primer, drugostepenu presudu u predmetu *Krajišnik*, stav 16.

⁵⁴ Žalba, stavovi 33(c), 60-79.

⁵⁵ *Ibid.*

⁵⁶ Žalba, stavovi 33(b)-(c), 60-79, 84.

31. Haradinaj dalje tvrdi da je sudija za prethodni postupak "primenio pogrešan kriterijum" na njegov zahtev za održavanje usmene rasprave.⁵⁷ Smatra da je do greške došlo zato što je sudija za prethodni postupak odbio njegov zahtev za usmenu raspravu pozivajući se na raniji zaključak koji se odnosio na drugog optuženog.⁵⁸ Haradinaj tvrdi da je takvim postupkom sudija za prethodni postupak prekršio obavezu da adekvatno obrazloži svoju odluku i time povredio relevantne odredbe Evropske konvencije.⁵⁹

32. Na kraju, Haradinaj tvrdi da je sudija za prethodni postupak pogrešio zaključivši da usmena rasprava nije potrebna budući da je dovoljno obavešten o relevantnom pitanju.⁶⁰ Umesto toga, sudija za prethodni postupak trebalo je da ispita da li je u skladu sa načelom kontradiktornosti u postupku Haradinaju omogućeno da odgovori na izjašnjenje tužilaštva od 18. decembra 2020.⁶¹

33. U svom odgovoru, tužilaštvo kaže da je nalog za izjašnjenja od 9. decembra 2020. izdat u skladu sa odredbama Specijalizovanih veća koje, ni u kom slučaju, eksplicitno ne navode proceduru za preispitivanje pritvora.⁶² Kako ističe tužilaštvo, Haradinaj je imao pristup relevantnom materijalu radi osporavanja pritvora a izjašnjenje tužilaštva od 18. decembra 2020. ne sadrži nijedan argument koji odbrana nije mogla da predvidi.⁶³

34. Tužilaštvo zatim kaže da je odluka da se odobri usmena rasprava diskrecione prirode i da Haradinaj bez ukazivanja na greške samo ponavlja argumentaciju koju sudija za prethodni postupak nije prihvatio.⁶⁴

⁵⁷ Žalba, stavovi 33(f), 94-106, 109.

⁵⁸ Žalba, stavovi 84-89, 94-95.

⁵⁹ Žalba, stavovi 33(d), 59-74, 80, 82-85, 89, 100-102, 105-106; replika, stav 25.

⁶⁰ Žalba, stav 97.

⁶¹ Žalba, stavovi 96-100, 104.

⁶² Odgovor, stavovi 41-42.

⁶³ Odgovor, stavovi 42-43.

⁶⁴ Odgovor, stavovi 51-53.

35. U svojoj replici, Haradinaj saopštava da se bez obzira na pitanje sudijske diskrecije, morala poštovati procedura iz člana 5(3) i (4) Evropske konvencije. Dodaje da je sudija za prethodni postupak bio dužan da ispita da li je Haradinaju data valjana mogućnost da se izjasni.⁶⁵

36. Panel Apelacionog suda prvo će razmotriti Haradinajevu tvrdnju da nije imao priliku da prouči ili da odgovori na izjašnjenje tužilaštva od 18. decembra 2020.⁶⁶ Stavljajući to u kontekst, panel podseća da su nalogom za izjašnjenja od 9. decembra 2020. strane bile pozvane da podnesu izjašnjenja do 18. decembra 2020. u svrhu preispitivanja pritvora.⁶⁷ Na raspravi prilikom prvog pristupanja sudu, sudija za prethodni postupak je odbio Haradinajev zahtev za produženje roka za izjašnjenje o preispitivanju pritvora. Zatim je u pobijanoj odluci odbijen Haradinajev zahtev za preispitivanje pritvora.⁶⁸

37. Suprotno Haradinajevoj tvrdnji, u pobijanoj odluci jeste razmotren njegov zahtev za produženje roka. Sudija za prethodni postupak podseća da je na raspravi prilikom prvog pristupanja sudu već odbio taj zahtev i da Haradinaj nije pokazao da ga je potrebno preispitati.⁶⁹ Međutim, panel napominje da se Haradinajeva argumentacija u žalbi razlikuje od one koju je prvobitno izneo pred sudijom za prethodni postupak. Haradinaj se u svom izlaganju tada nije pozivao na kontradiktornu prirodu postupka, već je tvrdio da njegov zahtev za produženje roka treba odobriti zato što je njegov novi advokat, g. Kadman, upravo imenovan i nije imao vremena da se pripremi.⁷⁰

⁶⁵ Replika, stavovi 18-22, 25.

⁶⁶ Žalba, stavovi 33(c), 60-79, 84.

⁶⁷ Nalog za izjašnjenja od 9. decembra 2020.

⁶⁸ Pobijana odluka, stavovi 22-25.

⁶⁹ Vidi pobijanu odluku, stavovi 22-25. Konkretno, sudija za prethodni postupak je napomenuo (i) da je prvo pristupanje sudu odloženo na Haradinajev zahtev; (ii) da je Haradinaj uoči prvog pristupanja sudu odlučio da zameni svog branioca; (iii) da je Haradinaju od 17. decembra 2020. pomagao kobračilac Hendrik Sitema; i (iv) i da je Haradinajev novi branilac, g. Kadman, podneo u prvobitnom roku iscrpna izjašnjenja o produženju pritvora. Pobijana odluka, stav 24.

⁷⁰ Haradinajevo izjašnjenje od 18. decembra 2020, stavovi 18-28.

38. Kao što je gore rečeno, argumenti koji se prvi put iznose tek u žalbenom postupku odbacuju se po kratkom postupku⁷¹ ako su mogli biti predloženi na nižoj instanci.⁷² Štaviše, ako se Haradinaj protivio postupku koji je odredio sudija za prethodni postupak i hteo da vidi izjašnjenje tužilaštva pre nego što podnese svoje izjašnjenje, mogao je i trebalo je da ospori nalog za izjašnjenja od 9. decembra 2020, u kojem se od obe strane tražilo da svoja izjašnjenja podnesu do petka, 18. decembra 2020.⁷³ Taj zahtev odbrane da se preispita postupak nižestepene instance bi, eventualno, bio dostavljen panelu Apelacionog suda po dobijenom odobrenju da se uloži žalba, u skladu s članom 45(2) Zakona.

39. Panel se sada osvrće na Haradinajevu primedbu da se sudija za prethodni postupak pozvao na raniji zaključak koji se odnosi na jednog drugog optuženog.⁷⁴ U pobijanoj odluci, sudija za prethodni postupak podsetio je na svoju odluku od 18. decembra 2020, u kojoj je odbio Gucatijev zahtev za usmenu raspravu, te je iz istih razloga odbio i Haradinajev zahtev.⁷⁵

40. Haradinaj je u svom izjašnjenju rekao da se pridružuje Gucatijevom zahtevu za održavanje rasprave.⁷⁶ Iz njegovog izjašnjenja se vidi da je naveo uglavnom iste argumente kao i njegov saoptuženi, naime da bi mu usmena rasprava omogućila da dopuni svoja izjašnjenja, ako je potrebno, i odgovori tužilaštvu.⁷⁷ Sudija za prethodni

⁷¹ Vidi gore, stav 29.

⁷² MRMKS, *Tužilac protiv Orića*, MICT-14-79, Odluka po zahtevu da se odobri ulaganje žalbe na odluku sudije pojedinca od 10. decembra 2015, 17. februar 2016, stav 14.

⁷³ Nalog za izjašnjenja od 9. decembra 2020, stav 11.

⁷⁴ Žalba, stavovi 84-89, 94-95.

⁷⁵ Pobijana odluka, stav 48. Vidi takođe F00089, Nalog kojim se zakazuju izjašnjavanje o krivici i prva statusna konferencija i traži izjašnjavanje o povezanim pitanjima, 18. decembar 2020, stav 16. Sudija za prethodni postupak posebno je ukazao na „predstojeći rok za dvomesečno preispitivanje /prিতvora/, koji se ne bi mogao ispoštovati ako bi se stranama u postupku odobrilo podnošenje dodatnih izjašnjenja. To ne sprečava odbranu da dostavlja zasebne podneske o osporavanju pritvora ili zahteve za privremeno ili uslovno puštanje na slobodu prema članu 41(2) i (12) Zakona i pravilima 56(3) i 57(2) Pravilnika.”

⁷⁶ Izjašnjenje Haradinaja od 18. decembra 2020, stav 38. Vidi takođe prvo pristupanje sudu, str. 66.

⁷⁷ Uporedi izjašnjenje Haradinaja od 18. decembra 2020., stavovi 37-54 sa Gucatijevim izjašnjenjem, F00087/RED, Izjašnjenje o preispitivanju pritvora do 27. decembra 2020, 18. decembar 2020. (originalna verzija je zavedena 18. decembra 2020), stavovi 31-34.

postupak je jasno naveo zašto je Haradinajev zahtev odbio: „Sudija za prethodni postupak konstatuje da ima dovoljno informacija da izda predmetnu odluku, i da u ovoj fazi nisu potrebna dalja pismena ili usmena izjašnjenja”.⁷⁸

41. Panel podseća da su odluke o održavanju usmene rasprave diskrecione prirode.⁷⁹ Kako Haradinaj nije pokazao da je ovde došlo do zloupotrebe sudijske diskrecije, panel smatra da nije načinjena nikakva greška usled koje bi bilo potrebno intervenisati.

42. Međutim, uprkos tome, panel smatra da je u izvesnoj meri osnovan Haradinajev argument da mu je trebalo omogućiti da odgovori tužilaštvu kako bi se uvažilo načelo kontradiktornosti i postupilo u skladu s odredbama članova 5 i 6 Evropske konvencije.⁸⁰

43. Iako normativni okvir Specijalizovanih veća ne određuje konkretnu proceduru za preispitivanje pritvora od strane sudije za prethodni postupak, član 5(4) Evropske konvencije nalaže da taj postupak bude u skladu sa principom ravnopravnosti strana u postupku, naime da i tužilaštvo i optuženi moraju imati priliku da iznesu svoje stavove, da budu upoznati i da se izjasne o stavovima ili dokazima koje predoči suprotna strana.⁸¹ Dalje, panel napominje da ako se stranama ne pruži mogućnost da

⁷⁸ Pobjana odluka, stav 48.

⁷⁹ Vidi odluku po Gucatijevoj žalbi, stav 77 gde se poziva na MKSJ, *Tužilac protiv Limaja i dr.*, IT-03-66-AR65, Odluka po zahtevu Fatmira Limaja za privremeno puštanje na slobodu, 31. oktobar 2003, stav 17. Vidi takođe MKS, *Prosecutor v. Bemba et al.*, MKS-01/05-01/13-558, Judgment on the appeal of Mr Aimé Kilolo Musamba against the decision of Pre-Trial Chamber II of 14 March 2014 entitled “Decision on the ‘Demande de mise en liberté provisoire de Maître Aimé Kilolo Musamba’”, 11. juli 2014, stavovi 47-48.

⁸⁰ Žalba, stavovi 84, 89. Vidi takođe izjašnjenje Haradinaja od 18. decembra 2020., stavovi 41-43, 46-52, 54.

⁸¹ ESLJP, *Çatal v. Turkey*, no. 26808/08, Judgment, 17. april 2012, stav 32 („U kontekstu preispitivanja produženja pritvora pritvorenog lica prema članu 5 § 4 Konvencije, postupak mora biti kontradiktoran i omogućiti ravnopravnost strana u postupku, to jest tužioca i pritvorenog lica”); vidi takođe stavove 33-35; ESLJP, *A. and others v. The United Kingdom*, no. 3455/05, Judgment, 19. februar 2009, stavovi 203-204; ESLJP, *Ghavalalyan v. Armenia*, no. 50423/08, Judgment, 22. oktobar 2020, stav 91. Panel napominje da pojam „kontradiktoran” treba shvatiti usko u ovom kontekstu, to jest u značenju „da strane u postupku, u načelu, imaju pravo da budu obaveštene i da se osvrnu na svaki dokument ili konstataciju predočene sudu u nameri da se utiče na sudske odluke”; vidi ESLJP, *Venet v. Belgium*, no. 27703/16, Judgment, 22. oktobar 2019, stavovi 42-43; vidi takođe ESLJP, Guide on Article 5 of the European Convention on

odgovore na argumente suprotne strane, ti argumenti ostaju neosporeni, što potom može uticati na zaključke sudije za prethodni postupak o relevantnim pitanjima.⁸²

44. Na kraju, razmatrajući Haradinajevu tvrdnju o nanetoj mu nepravdi, panel podseća da kada strana u žalbenom postupku tvrdi da je došlo do povrede njenog prava na pravično suđenje, ona mora pokazati da je nepravda naneta tom povredom tolika da predstavlja pravnu grešku koja pobijanu odluku čini nevažećom.⁸³

45. Iako Haradinaj tvrdi da mu je pobijanom odlukom naneta nepravda,⁸⁴ on ne navodi da li bi njegovo izjašnjenje bilo drugačije ili da li bi na određene argumente tužilaštva dao konkretnije odgovore da je bio u mogućnosti da se osvrne na izjašnjenje tužilaštva od 18. decembra 2020. Umesto toga, kao što se navodi u pobijanoj odluci, Haradinajev novi branilac, g. Kadman, obimno se izjasnio o produženju pritvora u prvobitnom roku, nakon što je odbijen njegov usmeni zahtev za izmenu roka.⁸⁵ U skladu s tim, Haradinaj nije pokazao da je sudija za prethodni postupak počinio pravnu grešku i zloupotrebio sudijsku diskreciju.

46. Panel Apelacionog suda stoga odbija Haradinajevu žalbu u delu koji se odnosi na pravičnost postupka.⁸⁶ U skladu s tim, panel odbija Haradinajev zahtev da se pobijana odluka poništi i stvar vrati sudiji za prethodni postupak na dalje razmatranje.⁸⁷

Human Rights. Right to liberty and security <https://echr.coe.int/documents/guide_art_5_eng.pdf> (ažuriran 31. decembra 2020) (u daljem tekstu: ESLjP, član 5 Priručnika), stavovi 260, 263.

⁸² Panel napominje da je u pobijanoj odluci, sudija za prethodni postupak u ovom predmetu primenio sledeći postupak prilikom redovnog preispitivanja sudskog pritvora: „Konačno, radi održavanja sledećeg dvomesečnog preispitivanja pritvora, sudija za prethodni postupak nalaže g. Haradinaju da se do ponedeljka, 1. februara 2021. izjasni da li još uvek postoje razlozi za produženje njegovog pritvora. Odgovori i replike na to izjašnjenje podnose se u rokovima navedenim u pravilu 76 Pravilnika“. Vidi pobijanu odluku, stav 50.

⁸³ Drugostepena presuda u predmetu *Haradinaj i dr.*, stav 17; ICTR, *Renzaho v. Prosecutor*, ICTR-97-31-A, Judgement, 1. april 2011, stavovi 196, 210.

⁸⁴ Žalba, stavovi 75-79, 97-106. Vidi takođe žalbu, stav 93.

⁸⁵ Pobijana odluka, stav 24.

⁸⁶ Ovde se upućuje na žalbu, stav 33(b), (c), (f) i 33(d), delimično.

⁸⁷ Žalba, stavovi 109-110.

2. Žalbene tačke koje se tiču obrazloženja pobijane odluke

47. U prilog svojoj tvrdnji da pobijana odluka nije dovoljno obrazložena, Haradinaj ističe da je "izneo konkretnu primedbu da nije imao uvid u stav tužilaštva o puštanju na slobodu, zatim da li je procedura u skladu sa članom 5, da li je prema članu 5 Konvencije potrebna usmena rasprava i da li je usled neodržavanja usmene rasprave prekršen član 5(3) Evropske konvencije".⁸⁸ Dalje, on tvrdi da je usled propusta da se u pobijanoj odluci razmotri član 5 Evropske konvencije prekršen član 6(1) Evropske konvencije.⁸⁹ Tužilaštvo odgovara da Haradinaj nije pokazao da je pobijana odluka neobrazložena i da pogrešno prikazuje sadržaj te odluke.⁹⁰

48. Panel napominje da se neki od ovih navoda razmatraju u drugim delovima predmetne odluke, naime pitanje nemogućnosti da se prouči ili odgovori na izjašnjenje tužilaštva od 18. decembra 2020. i pitanje odbijanja zahteva za usmenu raspravu.⁹¹ Što se tiče opšteg navoda da se pobijanom odlukom krše članovi 5 i 6 Evropske konvencije zato što odluka nije adekvatno obrazložena, panel smatra da su ovi navodi neodređeni i nedovoljno utemeljeni i argumentovani.⁹² Stoga se odbacuju po kratkom postupku.

49. Panel primećuje da se pobijana odluka temelji na relevantnim odredbama Specijalizovanih veća, uključujući član 41(10) Zakona i pravilo 57(2) Pravilnika. Nakon što se pozvao na merodavno pravo, sudija za prethodni postupak je ocenio da li još uvek postoje razlozi za produženje pritvora pre suđenja, uključujući i po osnovama navedenim u članu 41(6) Zakona.⁹³

⁸⁸ Žalba, stav 84.

⁸⁹ Žalba, stav 89.

⁹⁰ Odgovor, stav 47.

⁹¹ Vidi stavove 36-38, 42-45.

⁹² Ovde se upućuje na žalbu, stavovi 33(d), 84.

⁹³ Pobijana odluka, stavovi 17-42.

50. Panel Apelacionog suda ima u vidu i neposrednu primenu Evropske konvencije prema članu 22(2) Ustava Kosova i članu 3(2)(e) Zakona.⁹⁴ Panel takođe podseća da je Specijalizovano veće Ustavnog suda (u daljem tekstu: Ustavni sud) nadležno za ocenu Pravilnika i utvrđivanje njegove saglasnosti sa poglavljem II Ustava Kosova. Prilikom ocenjivanja da li je data odredba u skladu sa osnovnim pravima i slobodama garantovanim u poglavlju II Ustava Kosova, Ustavni sud se rukovodi praksom ESLjP.⁹⁵ Panel takođe napominje da je pravilo 57 Pravilnika o preispitivanju pritvora izričito upućeno Ustavnom sudu na ocenu, i Ustavni sud je konstatovao da je tekst pravila, s izmenama i dopunama, saglasan sa poglavljem II Ustava Kosova.⁹⁶

3. Žalbene tačke koje se tiču ocene kriterijuma za produženje pritvora

51. Haradinaj smatra da sudija za prethodni postupak nije valjano ocenio da li su ispunjeni uslovi za produženje pritvora.⁹⁷ Prema Haradinaju, sudija za prethodni postupak nije razmotrio da li su osnovi koje je navelo tužilaštvo još uvek "relevantni i dovoljni".⁹⁸

52. Haradinaj tvrdi da se tužilaštvo u svojim izjašnjenjima jednostavno pozvalo na ranije zaključke sudije pojedinca navodeći da su uslovi iz člana 41(6) Zakona za produženje pritvora ispunjeni.⁹⁹ Štaviše, on smatra da tužilaštvo, bez "pozivanja na ijednu očiglednu činjenicu", zaključuje da se potvrđivanjem optužnice, koja je proširena dodatnom tačkom - ometanje službenih lica u vršenju službene dužnosti,

⁹⁴ Vidi, na primer, žalbu, stavovi 4, 28-29.

⁹⁵ Vidi, na primer, KSC-CC-PR-2020-09, F00006, Odluka po zahtevu za ocenu ustavnosti izmena i dopuna Pravilnika o postupku i dokazima usvojenih na plenarnoj sednici 29. i 30. aprila 2020, 22. maj 2020. (u daljem tekstu: odluka Ustavnog suda od 22. maja 2020), stav 16.

⁹⁶ Vidi odluku Ustavnog suda od 22. maja 2020, stavovi 64-68, 75.

⁹⁷ Žalba, stavovi 53-55, 90-93, 103. U svojoj replici, Haradinaj ostaje pri stavu navedenom u žalbi. Replika, stavovi 16, 24.

⁹⁸ Žalba, stavovi 33(e), 53, 55.

⁹⁹ Žalba, stav 54.

povećala opasnost navedena u članu 41(6)(b) Zakona od poslednje odluke o pritvoru.¹⁰⁰

53. Dalje, Haradinaj tvrdi da sudija za prethodni postupak nije ocenio da li Haradinaj predstavlja očiglednu opasnost po ijednu žrtvu ili svedoka.¹⁰¹ Takođe iznosi da opasnost koju eventualno predstavlja neki pojedinac mora biti “stvarna i uočljiva” i da se mora oceniti da li bi optuženi predstavljao konkretnu opasnost.¹⁰²

54. Tužilaštvo odgovara da je sudija za prethodni postupak pravilno ocenio okolnosti i zaključio da su uslovi prema članu 41(6)(a) i (b) Zakona i dalje ispunjeni.¹⁰³ Po mišljenju tužilaštva, to što se Haradinaj ne slaže sa zaključcima sudije za prethodni postupak nije dovoljno da utvrdi da je počinjena očigledna greška.¹⁰⁴

55. Nadležni panel je dužan da preispita razloge ili okolnosti koje nalažu pritvor i da utvrdi da li ti razlozi i dalje postoje shodno članu 41(6) Zakona. Nadležni panel nije dužan da izvodi zaključke o faktorima o kojima su već donesene odluke u prvom nalogu o pritvoru, već mora da razmotri te razloge ili okolnosti kako bi utvrdio da li još uvek postoje. Ključno je da se nadležni panel uveri da u trenutku kada se vrši preispitivanje još uvek postoje osnovi za produženje pritvora.

56. Panel Apelacionog suda konstatuje da je sudija za prethodni postupak u tom smislu izvršio svoju dužnost.¹⁰⁵

¹⁰⁰ Žalba, stav 54.

¹⁰¹ Žalba, stavovi 90-93, 103.

¹⁰² Žalba, stavovi 90, 92.

¹⁰³ Odgovor, stavovi 34-35. Tužilaštvo smatra da je iz pobijane odluke jasno da su razlozi na osnovu kojih su u odnosu na Haradinaja ispunjeni uslovi iz člana 41(6)(b) Zakona “veoma realni”. Vidi odgovor, stav 50.

¹⁰⁴ Odgovor, stavovi 36, 49.

¹⁰⁵ Pobijana odluka, stavovi 31, 35-36, 41.

57. Panel primećuje da Haradinaj ne osporava konstatacije sudije za prethodni postupak o postojanju dobro utemeljene sumnje da su izvršena krivična dela, kao što je predviđeno prema članu 41(6)(a) Zakona.¹⁰⁶

58. Panel napominje da Haradinaj ne navodi nijednu grešku u konstatacijama sudije za prethodni postupak da i dalje postoje opasnosti koje se navode u članu 41(6)(b) Zakona. Umesto toga, on tvrdi da je sudija za prethodni postupak trebalo da razmotri da li su osnovi koje je navelo tužilaštvo "relevantni i dovoljni".¹⁰⁷ Panel na osnovu toga zaključuje da se Haradinaj ovde poziva na sudsku praksu ESLJP.¹⁰⁸ U skladu s tom sudskom praksom, osnovi koji se smatraju "relevantnim" i "dovoljnim" (pored postojanja opravdane sumnje) uključuju opasnost od bekstva, opasnost od vršenja pritiska na svedoke ili manipulisanja dokazima, i opasnost od ponavljanja krivičnog dela.¹⁰⁹

59. Gore navedeni kriterijumi slični su onima iz člana 41(6)(b) Zakona i sudija za prethodni postupak ih je ocenio u pobijanoj odluci. U tom smislu, sudija za prethodni postupak se uverio ne samo da i dalje postoji opasnost od bekstva, već i da postoje osnovi da se smatra da bi moglo doći do ometanja postupka i izvršenja novih krivičnih dela.¹¹⁰

¹⁰⁶ Žalba, stav 55. Haradinaj pred sudijom za prethodni postupak nije osporio ni postojanje osnovane sumnje da su izvršena krivična dela. Vidi pobijanu odluku, stav 27.

¹⁰⁷ Žalba, stavovi 33(e), 53, 55.

¹⁰⁸ Prema članu 5(3) ESLJP, postojanje opravdane sumnje je uslov *sine qua non* za valjanost odluke o produženju pritvora, ali nakon izvesnog vremena, to više nije dovoljni osnov: sud treba da ustanovi (1) da li postoje drugi osnovi koji bi opravdali dalje lišavanje optuženika slobode i (2) da li su ti osnovi "relevantni" i "dovoljni". Vidi, na primer, ESLJP, *Merabishvili v. Georgia*, no. 72508/13, 28. novembar 2017. (u daljem tekstu: *Merabishvili v. Georgia*), stav 222; ESLJP, *Buzadji v. The Republic of Moldova*, no. 23755/07, 5. juli 2016. (u daljem tekstu: *Buzadji v. Moldova*), stav 87; ESLJP, *Idalov v. Russia*, no. 5826/03, 22. maj 2012, stav 140.

¹⁰⁹ *Merabishvili v. Georgia*, stav 222; *Buzadji v. Moldova*, stav 88. Vidi takode ESLJP, Article 5, Guide, stavovi 200, 207-220; Schabas, W.A., *The European Convention on Human Rights: A Commentary*, Oxford University Press 2015, str. 251-252; Meyer, u Wolter, *Systematischer Kommentar Strafprozessordnung*, vol. X, Wolters Kluwer 5th ed 2019, broj u margini (u daljem tekstu: mb). 225, 230 ff.; Esser, u Becker/Erb/Esser/Franke/Graalman-Scheerer/Hilger/Ignor, *Löwe Rosenberg Strafprozessordnung*, vol. XI, de Gruyter 26th ed 2012, Art. 5 EMRK/Art. 9, 10, 11 IPBPR mb. 249 ff.

¹¹⁰ Pobijana odluka, stavovi 33, 39, 41.

60. Kad je reč o opasnosti od bekstva, sudija za prethodni postupak podseća na to da je Haradinaj tokom hapšenja pokušao da u vozilu i peške umakne službenicima tužilaštva, kao i na druge zabrinjavajuće konstatacije s tim u vezi.¹¹¹ Takođe je primetio da je podnošenje optužnice dodatno povećalo tu opasnost.¹¹² U tom smislu, sudija za prethodni postupak konstatuje da je optužnica ukazala na ozbiljnost optužbi, što je konkretizovalo mogućnost izricanja osude i tako dalo Haradinaju dodatnu motivaciju za bekstvo.¹¹³

61. Haradinaj nije objasnio koje je to “očigledne činjenice” tužilaštvo trebalo da predoči da bi pokazalo da se potvrđivanjem optužnice, uključujući i dodatnu tačku optužnice, povećavaju opasnosti navedene u članu 41(6)(b) Zakona.¹¹⁴ Shodno tome, panel ne vidi nikakvu grešku u zaključku sudije za prethodni postupak. Panel zatim podseća na relevantnu sudsku praksu koja ide u prilog tezi da podnošenje optužnice koja odražava ozbiljnost krivičnih dela, i mogućnost izricanja kazne, treba uzeti u obzir kao jedan od faktora koji utiču na određivanje pritvora i koji su relevantni za procenu opasnosti od bekstva.¹¹⁵

62. Razmatrajući Haradinajevu tvrdnju da sudija za prethodni postupak nije ocenio da li on predstavlja “realnu opasnost po ijednu žrtvu ili svedoka”, panel ponovo konstatuje da u žalbi nije označena nijedna relevantna greška.¹¹⁶ Panel, međutim, smatra da se to odnosi na formulaciju člana 41(6)(b)(ii) Zakona o

¹¹¹ Pobjana odluka, stav 31.

¹¹² Pobjana odluka, stav 32.

¹¹³ *Ibid.*

¹¹⁴ Žalba, stav 54.

¹¹⁵ Vidi MKS, *Prosecutor v. Mbarushimana*, MKS-01/04-01/10-163, Decision on the “Defence Request for Interim Release”, 19. maj 2011, stav 41. Vidi takođe MKSJ, *Tužilac protiv Gotovine i dr.*, IT-06-90-AR65.1, Odluka po žalbi Ante Gotovine na odbijanje zahteva za privremeno puštanje na slobodu, 17. januar 2008, stav 15; MKSJ, *Tužilac protiv Boškskog i Tarčulovskog*, IT-04-82-AR65.2, Odluka po interlokutornoj žalbi Ljubeta Boškskog o privremenom puštanju na slobodu, 28. septembar 2005, stav 12.

¹¹⁶ Žalba, stav 91.

“konkretnim okolnostima koje ukazuju da će ometati odvijanje krivičnog postupka uticanjem na svedoke, žrtve ili saučesnike”.¹¹⁷

63. Iako bi pobijana odluka mogla biti jasnija po ovom pitanju, na osnovu toga što se pozvao na tvrdnju da je Haradinaj otkrio imena pojedinaca povezanih sa poverljivim istragama, ohrabrio medije da urade to isto, i citirao relevantni materijal u prilog toj konstataciji, vidi se da je sudija za prethodni postupak razmotrio mogućnost da bi obelodanjivanjem poverljivih informacija i informacija koje nisu javne prirode Haradinaj (potencijalne) svedoke mogao izložiti opasnosti.¹¹⁸

64. Na kraju, panel Apelacionog suda odbacuje Haradinajeve ostale neutemeljene tvrdnje.¹¹⁹ Panel podseća da puko neslaganje podnosioca žalbe sa zaključcima do kojih je došao prvostepeni panel na osnovu raspoloživih činjenica ili značaja koji je pripisao određenim faktorima nije dovoljno da se utvrdi da je načinjena greška.¹²⁰

65. S obzirom na gore navedeno, panel Apelacionog suda odbacuje Haradinajeve argumente o neodgovarajućoj oceni kriterijuma za produženje pritvora.¹²¹

¹¹⁷ Panel podseća da prema članu 41(6)(b)(ii) Zakona, prilikom razmatranja opasnosti ocenjuje se da li postoje jasni osnovi da se smatra da će optuženi „uništiti, sakriti, izmeniti ili krivotvoriti dokaze o krivičnom delu, ili posebne okolnosti ukazuju da će ometati odvijanje krivičnog postupka tako što će uticati na svedoke, žrtve ili saučesnike” (kurziv dodat).

¹¹⁸ Vidi pobijanu odluku, stav 38, gde se upućuje na F00009/RED/A01, Prilog 1 uz zahtev za izdavanje nalogâ za hapšenje i povezanih nalogâ, 1. oktobar 2020. (originalna verzija zavedena 22. septembra 2020).

¹¹⁹ Panel naročito upućuje na argument da eventualna opasnost koju predstavlja određeno lice mora biti “realna i objektivna” i da se mora oceniti da li bi optuženi predstavljao konkretnu opasnost. Žalba, stavovi 90, 92.

¹²⁰ Odluka po Gucatijevoj žalbi, stav 64. Vidi takođe odgovor, stavovi 36, 49; *contra* replika, stavovi 16, 24.

¹²¹ Ovde se upućuje na žalbu, stav 33(e).

IV. DISPOZITIV

66. Iz navedenih razloga, panel Apelacionog suda :

ODBIJA žalbu u celini.

/potpis na originalu/

**Sudija Mišel Pikar,
predsedavajući sudija**

U utorak, 9. februara 2021.

U Hagu, Holandija